ڕۆژی شورا، وەڵامێك بوو بۆ زامی هەڵەبجە !

سامان کەریم
Zaryak@yahoo.com

بە ڕیکەوت ساڵیادی ڕۆژی شورا لە گەڵ ساڵ یادی ڕۆژی شومی کیمیایی بارانی هەڵەبجەدا، تەنها یەك رۆژیان لە نیوان دایە. بەلاًم ئەوکات لە ساڵی 1991دا لەکاتی ڕاپەریندا، ئێمە یادی ساڵرۆژی هەڵەبجەمان لە رۆژی شوارکاندا کردەوە. ڕۆژی شورا لە ڕێکەوتی 18/ ی ئازاری ساڵی 1991دا لە بەردەرکی سەراو بەبڕیاری نوێنەرانی ڕاستەوخۆ هەڵبژێردراوی دانیشتوانی شاری سلێمانی ڕیکخرا، کە بە پێی هەمان بڕیار یادکردنەوەی ساڵرۆژی هەڵەبجەش بوو. لەم کۆبونەوەیە جەماوەریە گەورەو فراوانەی شوراکاندا کە زیاتر لە 30 هەزار کەس بەشداری تێداکرد، ئەم ڕۆژەی کردە ڕۆژی یەکانگیربونی خواستو ئاواتی هەموو ئەو ئینسانانەی کە نەفرەت لەو کردەوە چەپەڵو فاشستیە دەکەن کە دەرحەق بە دانیشتوانی هەڵەبجە کرا. داواو خواستە ئینسانیەکان، هەروەها ڕاگەیاندنو ووتەکان، کە لەمڕۆژەدا سەبارەت بە م ڕوداوە جەرگ بڕە کرا، هیواو ئامانجێك کە لە ڕۆژی شوراکاندا خرایە ڕوو، ڕیگا چارەیەك کە نیشان دراو ڕاگەیەنرا بۆ رزگار بوونی خەڵکی کوردستان، ڕیگا چارەیەکی ئینسانیو کۆمۆنیستی بوو، ئەڵتەرناتفێك کە چەوسانەوەی چینایەتی بنەبڕ دەکاتو بەوپێیەش چەوسانەوەی قەومیو جنسیو تەواوی نایەکسانیو ئیتسبدادیك بۆ هەتا هەتایە ناهیلێتو خەلك لەسایەی سیستێکی ئاوهادا بە ئازدای و یەکسانیو ژیانی خۆیان درێژە پێدەدەن. هەروەها ڕیگا چارەیەك بوو، بۆ ڕیگا گرتن لە دوبارەبونەوەی ئەو جۆرە لەکارەساتو کوێرەوەریانە. بەم پێیە ڕۆژی شورای بووە ڕۆژی یادکردنەوەیەکی دروستو وەلامدەرەوە بە کارەساتی کیمیایی بارانی هەڵەبجە.

بەلاًم ئەمساڵ لە یادی 18 ساڵەی هەڵەبجەو یادی 15 ساڵەی ڕۆژی شوراکاندا، ئاڵوگۆڕیکی هیجگار فراوان بەسەر کۆمەڵی کوردستاندا هاتووە. بە سادەیی دەکرێت بڵێین کە حکومەتی ناسیونالیستی بەعس گۆڕ بە گۆڕ بوو، وە سەرۆکی ئەم حکومەتە هارەی قەومی عەرەبی ئێستا لە زیندان دایە. صدامو داروەستەکەی 3 ساڵە روخاونو لە دەسەلاًت لا بروان. بەلاًم لە کوردستاندا 15 سالە حکومەتەکەی بەعس دەسەلاتی نەماوە. 15 ساڵە ناسیونالیزمی کوردو هەردوو حزبە دەسەلاتدارەکەی لە کوردستان فەرمانڕەوایی دەکەن. بەلاًم 15 ساڵە خەڵکی کوردستان چیان پێبڕاوە؟ 15 ساڵە دەیان هەزار ئینسان کوژراونو تیرۆرکراونو دەربەدەر کراون. 15 ساڵە تەواوی سەرەوەتو سامانی خەڵکی کوردستان لە گومرگو باجی ئاوو کارەباو ترافیكو خانوبەرەو پارەی کارگەو تەلەفۆناتو دەئاخنرێتە گیرفانی ئەندامانی سەرکردایەتی هەردوو حزبی دسەلاتداترو کۆمەلێکی گچکە لە سەرمایەدارانی گەورەی دەوروبەری خۆیان. 15 ساڵە زەویو زارو باخو باخاتو سەیرانو سەیرانگای خەڵکی کوردستان دەبێتە موڵکی ئەندامانی سەرکردایەتی هەردوو حزبو رۆژ بەرۆژ سەرمایەو تەلارەکانیان گەوەترو جوانتر دەبیت. 15 ساڵە پارەو پوڵی 688 دەخۆن کە بۆ خەڵکی کوردستان دانراوە. دەسەلاتی ناسیونالیستی کورد ساتێك بەبیانوی شەری نێوخۆیانو ساتێکی دیکە بە بیانوی ترس لە حکومەتی بەعسو ساتێکی تر لە دوای روخانی حکومەتی بەعس بە ئامارژەکردن بۆ "گورگەکانی بەغدا" ئەو گورگانەی خۆیان هاوپەیمانیان دەکەنو بە بیانوی ئەوەی کە بەغدا نایدات، خەڵکی کوردستانیان لە سایەی برسێتیو کەمی موچەدا ڕاگرتوەو و تەنانەت رۆژانیك لەسایەی "مامۆستایان سەر دانانەوینن بۆ موچە" یەك پولیان موچە نەدەدا. بەلاً 15 ساڵە ئەم دەسەلاًتە لەگەڵ هەموو ئەمانەدا، تا پێیکرابیت سەرکوتی کردوە، تا پێیکرابیت خەڵکی ئازادیخوازو ڕۆژنامەی پێشکەوتنخوازی داخستوەو قفلی لە دەرگاکەی داوە، وە تا پێیکرابیت ئازادیخوازنی لە زیندانەکاندا بەند کردوە. لەم ساڵانەی دوایدا کەوتە تەقەکردن لە خەڵکی کەلارو ئاکریو سلێمانیو کەرکوكو کۆیە.... ئەمە کارنامەیەکی کورتی دەسەلاًتی ناسیونالیستی کوردە، کە ڕاستەوخۆ دوای دەسەلاتی ناسیونالیستی عەرەب هاتن.

بەڵام هەر ئێستاو لە م مانگەدا و لە مانگی ئازارداو پاش 15 ساڵ بەسەر مانگی شوراکانی کوردستانو پاش 18 ساڵ بەسەر مانگی کیمایبارانی هەڵەبجەدا... لەکوردستان چ باسە؟ مامۆستایان خەریکی ناڕەزایەتینو ئیمزا کۆدەکەنەوە لە پیناو زیادبونی موچەکەیاندا! خەڵکی هەڵەبجە ناڕازینو دەیانەوێت ناڕەزایەتی خۆیان دەربڕن دژ بە کەمی خزمەتگوزاریو خویندکارانی هەڵەبجە کە لەزانکۆی سلێمانی دەخوێنن، خەریکی نارەزایەتینو بەرپرسانی یەکێتی خەریکن دەست بەسەریانا دەهێنن بۆ ئەوەی لایەنی کەم جاری ڕاوەستنو لە یادی 3/16دا هیچ ڕونەدات.... نرخی تەواوی کالاکانو پیداویستیەکانی ژیان هیجگار بەرزەو لەتوانای موچەخۆرانی فەرمانگاکاندا نەماوەو بەم موچە کەمە ناڕازین. موچەیەك کە فەرمانبەرانو مامۆستایانو کریکاران وەریدەگرن بەشی یەك هەفتە زیاتر ناکات، ئەویش ئەگەری کرێی خانوو نەدەیت! بەڵام موچە لەشوێنی خۆی چەقیوەو ئەم دەسەڵاتدارانەی کوردستان توانای ئەوەیان نیە دەریبهێننو ئەهلی ئەوەنین!

پاش 15 ساڵ لە سالڕۆژی شوراکاندا، پاش 18 ساڵ لە یادی هەڵەبجەی کیمیای باراندا، پێویستە خەڵکی کوردستان هوشیارانە بیر بکەنەوە، پێویستە بیر لەوەبکەنەوە کەچۆن دەکریت بەتەواوی ڕیگا بگیریت لە دوبارەبونەوەی ئەم جۆرە کارەساتانە، کیمیایی باران، ئاوارەیی، ڕاگواستنو... ئایا بەڕێگایەك کە یەکێتیو پارتی گرتویانەتە بەرو دەستی خۆیان تێگەلاو کردوە لەگەل ئیسلامی سیاسیو ئەمەریکادا بواری ئەوەهەیە خواستەکانی خەڵکی کوردستان بەدیبهینریتو وردە وردە زامەکانی هەلەبجەو ئەنفال سارێژ بن؟! ئایا بەو ڕیگایەی ئەوان پیادەیان کردوە، هیچ وەلامیك دراوەتەوە بە خەلکی هەڵەبجە؟! ڕیگاکانی ئەوان ڕیگای دوبارە پیادەڕەوییە بەهەمان تولە ڕیگادا کە چەند جار خەڵکی کوردستانو خۆشیان هەڵدێراون تیایدا. ئەوان نەك هیچ ئارەزوو ویستێکی سیاسی خەڵکی کوردستانو هەڵەبجەو خیزانی ئەنفالەکانیان سارێژ نەکردوە بەڵکو پارەوپولیان دەخۆنو موچەیان کەم دەدەنیو بیٚ کارەباو ئاوو تەلەفۆنو ڕیگاو بانی گونجاویان دەکەن، ئەمڕۆ خەڵکی هەڵەبجە خواستی وەك هەرزان بونی سوتەمەنیو دابینکردنی خزمەتگوزاریەکانی هەیە، ج چا بگات بەوەی کە هیواکانیان بەدی هاتبیت، ئەمڕۆ فەرمانبەرانو ماموستایانی هەڵەبجە موچەکەیان زۆر کەمە! ئەمە سەرەرای ئەوەی کە دەسەلاتی ناسیونالیزمی کورد ملیۆنەها دۆلاری وەرگرتوە بەهۆی هەڵەبجەو کارەساتی هەڵەبجەوە....

وەلام بە هەڵەبجە، هەمان وەلامی 1991/3/18 ە بەلام لە هەلومەرجی ئەمرۆدا، ئەو وەلامە، بەجیابونەووەی کوردستان وپێکهێنانی دەولەتیکی عەلمانیو ناقەومی مەیسەر دەبێت، دەولەتیك کە لەپێشەوە خەلکی هەلەبجەو ئەنفالەکانو تەواوی خەلکی کوردستان بەهی خۆیانی بزانو خۆیان هەڵیبژێرن بەشیوەیەکی ڕاستەوخۆ. دەوڵەتیك کە مافە سیاسیو مەدەنیو فەردییەکانی خەلکی کوردستان بەشیوەیەکی فراوانو هەمەلایەنە دابین بکاتو ئیتر خەڵك ناچار نەبیت خۆپیشاندان بکات بۆئەوەی ڕیگاوبانی بۆ قیرتاو بکریت، بۆئەوەی سوتەمەنی پیٚبدریت بۆ ئەوەی موچەی بۆ زیاد بکریت... ئئیتر خەڵك بەهۆی ئەوەی ئازادانە قسەدەکات نەخریتە زیندانەوەو یان تیرۆ نەکریت.... ئەمە وەلامی ئەمرۆی شوراکانە، وەلامی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی عێراقە، کە لەهەناوی شوراکان خۆی ڕێکسختو پێکهات، بە سالرۆژی یادی کارەساتی جەرگ بڕی کیمیایی بارانی هەڵەبجە.